

Boyalər və laklar. Eksteryerdə istifadə olunan taxta üçün örtük materialları və örtük sistemləri. Hissə 1: Təsnifat və seçim

Paints and varnishes - Coating materials and coating systems for exterior wood - Part 1: Classification and selection

LAZIMDIR

Bu standart Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun icazəsi olmadan tam və ya hissə-hissə yenidən çap oluna, çoxaldıla və yayıla bilməz.

Elçin İsaqzadə küç., 7-ci köndələn
Telefon: +994125149603
Email: office@azstand.gov.az

MÜQƏDDİMƏ

1. Bu standart Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən işlənilib hazırlanıb və "Ekologiya" standartlaşdırma üzrə Texniki Komitə (AZSTAND-09) tərəfindən təqdim edilib.

2. Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun ____ ____ 2024-cü il tarixli _____ sayılı qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

3. Bu standart Beynəlxalq Standart EN 927-1:1996 ilə eynidir (İDT).
This standart is identical (İDT) to the International Standard EN 927-1:1996.

4. İlk dəfə tətbiq edilir.

5. Dövlət standartında müəyyən edilən tələblərin beynəlxalq standartlara, norma, qayda və tövsiyələrə və digər dövlətlərin müvafiq mütərəqqi milli standartlarına, elm, texnika və texnologiyanın müasir nailiyyətlərinə əsaslanmasını müəyyən etmək üçün standartın dövrü yoxlama müddəti 1 ildir.

MÜNDƏRİCAT

Ön söz	V
Giriş	VI
1. Tətbiq sahəsi	1
2. Normativ istinadlar	1
3. Terminlər və anlayışlar	1
4. Təsnifat	5
4.1 Ümumi müddəalar	5
4.2 Nəzərdə tutulan son istifadə üzrə təsnifat	5
4.3 Xarici görünüşə görə təsnifat	6
4.4 Ətraf mühitin təsirinə məruz qalma şərtlərinə görə təsnifat	7
5 İstehsalçının məhsul haqqında məlumatı	8
Əlavə A(məlumat üçün) Seçim meyarları üzrə təlimat	9
A.1 Ümumi müddəalar	9
A.2 Son istifadə	9
A.3 Xarici görünüş	9
A.4 Ətraf mühitin təsirinə məruz qalma şərtləri	10
A.5 Substratın vəziyyəti	12
Əlavə B(məlumat üçün) İstehsalçının məhsul haqqında məlumat nümunəsi	13
Əlavə C(məlumat üçün) İstehsalçının məhsul haqqında doldurulmuş məlumat nümunəsi....	14
Bibliografiya	16

ÖN SÖZ

Bu sənəd (EN 927-1:2013), katibliyi DIN (Almaniya Standartlar İnstitutu) tərəfindən aparılan CEN/TC 139 "Boyalər və laklar" Texniki Komitəsi tərəfindən hazırlanmışdır.

Bu Avropa Standartına ən gec 2013-cü ilin avqust ayınadək eyni mətnin dərc olunması və ya təsdiq olunması vasitəsilə milli standart statusu verilməli, ziddiyyətli milli standartlar isə ən gec 2013-cü ilin avqust ayınadək ləğv edilməlidir.

Bu sənədin bezi elementlərinin patent hüquqlarının predmeti ola bilməsi ehtimalına diqqət yetirilir. Avropa Standartlaşdırma Komitəsi (CEN) [və/və ya Avropa Elektrotexniki Standartlaşdırma Komitəsi (CENELEC)] bu cür patent hüquqlarının hər hansı birinin və ya hamısının müəyyən olunmasına görə məsuliyyət daşımır.

Bu sənəd EN 927-1:1996 standartını əvəz edir.

EN 927 standartı "Boyalər və laklar. Eksteryerdə istifadə olunan taxta üçün örtük materialları və örtük sistemləri" ümumi adı altında aşağıdakı hissələrdən ibarətdir:

- Hissə 1: Təsnifat və seçim (hazırkı sənəd);
- Hissə 2: Texniki xüsusiyyətlər;
- Hissə 3: Təbii aşınma testi;
- Hissə 5: Maye-su keçirmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi;
- Hissə 6: Fluoresyent UB-lampalarından və sudan istifadə olunmaqla taxta örtüklərinin süni aşınmaya uğradılması.

Əsas texniki dəyişikliklər aşağıdakılardır:

- a) "sıxlıq" anlayışı "ölçülmüş sıxlıq", "nəzəri sıxlıq" və "həqiqi sıxlıq" olaraq bölünmüşdür;
- b) sıxlığın təsnifatı "çox yüksək"ə qədər genişləndirilmişdir;
- c) ətraf mühitin təsirinə məruz qalma şərtlərinə görə təsnifat təshih edilmişdir;
- d) Əlavə A-da qeyd olunmuş ətraf mühitin təsirinə məruz qalma şərtləri təshih edilmişdir;
- e) istehsalçının məhsul haqqında məlumat nümunəsi təshih edilmişdir.

CEN-CENELEC Daxili Qaydalarına əsasən, aşağıdakı ölkələrin milli standartlaşdırma qurumları bu Avropa Standartını tətbiq etməyə borcludurlar: Avstriya, Belçika, Bolqarıstan, Xorvatiya, Kipr, Çexiya Respublikası, Danimarka, Estoniya, Finlandiya, Keçmiş Yuqoslaviya Respublikası Makedoniya, Fransa, Almaniya, Yunanıstan, Macarıstan, İspaniya, İrlandiya, İtaliya, Latviya, Litva, Lüksemburq, Malta, Hollandiya, Norveç, Polşa, Portuqaliya, Rumıniya, Slovakiya, Sloveniya, İspaniya, İsveç, İsveçrə, Türkiyə və Böyük Britaniya.

GİRİŞ

Bu gün örtük materiallarının və örtük sistemlərinin təsviri üçün istifadə olunan adlarda texniki, funksional və son istifadə kateqoriyalarına az əhəmiyyət verilir. Bu, bütün məhsul növlərinə tətbiq olunan birmənalı sadə terminologiyanın işlənilməsi üçün hazırlanmasını çətinləşdirir. EN 927 standartının bu hissəsində verilmiş məhsulun yalnız xarici görünüşünə görə müəyyən istifadə üçün yararlı olub-olmayacağına dair heç bir təsəvvür olmadan xarici görünüş və son istifadə kateqoriyalarının ayrı-ayrılıqda müəyyən olunması vasitəsilə bu problemin həllinə cəhd olunur. Məqsəd bildirilmiş xüsusiyyətlərin düzgün anlaşılması və ya olduqca bəsitləşdirilməsi səbəbindən örtük sistemlərdən düzgün istifadə olunmamasının qarşısını almaqdan ibarətdir. İstifadəçilərin xüsusi zəmanət tələb edən hallar barədə öncədən xəbərdar olması üçün örtüklərin xarakterik xassələrinin cari təcrübəsi Əlavə A-da izah olunur.

Xarici taxta səthlərin emalı estetik və qoruyucu funksiyaya malikdir. Bu cür emalın nəticəsi aşağıdakılar ola bilər:

- estetik görünüşün korlanmasına qarşı qorunma;
- atmosfer təsirləri nəticəsində korlanmadan qorunma;
- ölçü dəyişikliklərinin azaldılması;
- mavi çürüyə qarşı qorunma;
- ağac komponentlərinin funksiyasının qorunması (yenilənmə imkanı daxil olmaqla).

EN 927 standartının bu hissəsində xüsusi son istifadə üçün örtük sisteminin yararlılığının qiymətləndirilməsi zamanı nəzərə alınmalı olan meyarlar müəyyən edilir və bu məlumatın istehsalçı ilə istifadəçi arasında ötürülməsi üçün əsas yaradır. Bu, ticarətdə texniki maneələrin aradan qaldırılmasına kömək etməlidir. Örtük sisteminin istehsalçısı müvafiq son istifadə və xarici görünüş kateqoriyalarının müəyyən olunmasına görə məsuliyyət daşıyır.

**Boylar və laklar. Eksteryerdə istifadə olunan
taxta üçün örtük materialları və örtük sistemləri.**

Hissə 1: Təsnifat və seçim

AZS XXXX

**Paints and varnishes - Coating materials and
coating systems for exterior wood –
Part 1: Classification and selection**

Tətbiq edilmə tarixi “ ” “ ” 2024

1. Tətbiq sahəsi

Bu Avropa Standartında eksteryerdə istifadə olunan taxta səthlər üçün örtük sistemlərinin və örtük materiallarının son istifadə, xarici görünüş və ətraf mühitin təsirinə məruz qalma şərtləri kateqoriyaları üzrə təsnifat sistemi müəyyən edilir. Burada həmçinin çoxqatlı örtük sisteminin bir neçə komponenti (ilk təbəqə, astar, üst təbəqə və s.) müəyyən edilir.

Bu, eksteryerdə istifadə olunan taxta səthlərə bəzək vurulması və qorunması üçün nəzərdə tutulmuş bütün örtük materiallarına və örtük sistemlərinə, o cümlədən tərkibində örtüklərin və onların səthinin qorunması üçün bioloji qoruyucu maddələr olan örtük materiallarına və örtük sistemlərinə (təbəqənin qorunması) şamil edilir. Maye örtük materialının qorunması, məsələn, saxlanma zamanı qorunması (qablarda qorunma) və ya onların ağac ilə təmas səthinin qorunması üçün (məsələn, mavi ləkədən qorunma) örtük materiallarının tərkibində bioloji aktiv maddələr ola bilər.

Bu Avropa Standartı, bir qayda olaraq, taxta üçün antiseptiklərə aid edilmir. Bununla belə, taxta üçün antiseptiklər bu standartın aid edildiyi örtük sisteminin bir hissəsi ola bilər.

Seçim meyarları və istifadəçinin seçimi prosedurları ilə bağlı təlimat Əlavə A-da məlumat üçün verilmişdir.

2. Normativ istinadlar

Aşağıdakı sənədlərə bu sənəddə tam və ya qismən normativ olaraq istinad edilir və onun tətbiqi üçün gərəklidirlər. Tarixi göstərilmiş istinadlar üçün yalnız sitat gətirilən nəşr tətbiq edilir. Tarixi göstərilməmiş istinadlar üçün sitat gətirilən sənədin ən son nəşri (istənilən düzəlişlər daxil olmaqla) tətbiq edilir.

EN ISO 2808:2007, Boyalar və laklar — Təbəqənin qalınlığının təyini (ISO 2808:2007)

EN ISO 2813, Boyalar və laklar — Qeyri-metal boya təbəqələrinin 20°, 60° və 85°-də güzgü parıltısının təyini (ISO 2813, Texniki Düzəliş 1 daxil olmaqla)

3. Terminlər və anlayışlar

Bu sənədin məqsədləri üçün aşağıdakı terminlər və anlayışlar tətbiq edilir.

3.1

qocalma

zaman keçdikcə nazik təbəqənin xassələrində meydana gələn geriye dönməz dəyişikliklər

[MƏNBƏ: EN ISO 4618:2006, 2.9]

3.2

yapışma

müəyyən quruma müddətindən sonra yük altında təmasda qaldıqda ən azı biri örtülmüş iki səth arasında arzuolunmaz yapışma

[MƏNBƏ: EN ISO 4618:2006, 2.29]

3.3

istismar zamanı mavi ləkə

istismar zamanı çox vaxt səth örtüklərinin dağılmasına gətirib çıxaran, taxta səthinin rənginin göbələklər tərəfindən pozularaq göy-qara rəngədək dəyişməsi

3.4

sıxlıq

Qeyd: Bu standartda "sıxlıq" terminindən təsnifat ya bütövlükdə örtük sistemində, ya da müvafiq olaraq fərdi məhsulda quru nazik təbəqənin ölçülən qalınlığına aid edildiyi təqdirdə istifadə olunur. Quru nazik təbəqənin qalınlığı mikrometr ilə ifadə edilir və taxta səthi üzərindəki (altındakı) təbəqəyə aiddir. Sistemlər taxta materiala müəyyən qədər nüfuz edə bilər, lakin bu hissə təyin olunma zamanı nəzərə alınmır.

3.4.1

ölçülmüş sıxlıq

örtük sisteminin quru nazik təbəqəsinin qalınlığı EN ISO 2808:2007 standartının 6A üsuluna müvafiq olaraq rəndələnmiş, emal olunmamış taxtada ölçülür.

3.4.2

nəzəri sıxlıq

quru nazik təbəqənin qalınlığı yayılma sürətinə və uçucu olmayan maddənin həcminə əsasən hesablanır

Qeyd 1: Mikrometr ilə ifadə olunan nəzəri sıxlıq aşağıdakı formula ilə verilir:

$$t_d = \frac{V \times NV_v}{100}$$

burada

t_d mikrometr ilə ifadə olunan quru nazik təbəqənin qalınlığı;

V ml/m² ilə ifadə olunan yayılma sürəti;

NV_v həcm üzrə faizlə ifadə olunan uçucu olmayan maddənin miqdarıdır.

Qeyd 2: Nəzəri sıxlıq hopdurmayan substratda quru nazik təbəqənin qalınlığı barədə təsəvvür yaradır və lazım olduğu təqdirdə istehsalçı tərəfindən təqdim olunan məlumatlar əsasında hesablanı bilər.

3.4.3

həqiqi sıxlıq

qurumuş nazik təbəqənin və ya örtük sisteminin qalınlığının gözlə görünən təsviri

Qeyd 1: Həqiqi sıxlıq təbəqənin qalınlığı, parlaqlıq və təbəqənin hamarlanması daxil

olmaqla bir neçə amil ilə müəyyən olunur.

3.5

örtük materialı

substratın üzərinə çəkildikdə qoruyucu, dekorativ və/və ya digər spesifik xassələrə malik nazik təbəqə əmələ gətirən maye, pasta və ya toz şəklində məhsul
[MƏNBƏ: EN ISO 4618:2006, 2.50, dəyişdirilmiş - Qeyd silinmişdir]

3.5.1

boya

substratın üzərinə çəkildikdə qoruyucu, dekorativ və ya spesifik texniki xassələrə malik qeyri-şəffaf nazik təbəqə əmələ gətirən pigmentləşdirilmiş örtük materialı

Qeyd 1: Bəzi ölkələrdə "qeyri-şəffaf rəngab" termini həm də taxta səthinin quruluşunun görünən şəkildə qalması üçün tətbiq olunan qeyri-şəffaf örtüyün təyinatı üçün istifadə olunur.

[MƏNBƏ: EN ISO 4618:2006, 2.167]

3.5.2

şəffaf örtük materialı

substratın üzərinə çəkildikdə qoruyucu, dekorativ və ya spesifik texniki xassələrə malik möhkəm şəffaf nazik təbəqə əmələ gətirən örtük materialı

Qeyd 1: Bəzi ölkələrdə "lak" termini istənilən şəffaf örtüyü təyin etmək üçün istifadə olunur. Laklar yalnız oksidləşmə hesabına quruyan şəffaf örtük materiallarıdır.

[MƏNBƏ: EN ISO 4618:2006, 2.46, dəyişdirilmiş - Qeyd əvəz olunmuşdur]

3.5.3

minalı boya

substratın dekorasiyası və/və ya qorunması məqsədilə şəffaf və ya yarımşəffaf nazik təbəqənin əmələ gəlməsi üçün istifadə olunan, tərkibində az miqdarda müvafiq pigment olan örtük materialı

Qeyd 1: Bu standartda "minalı boya" termini "eksteryerdə istifadə olunan taxta üçün rəngab" termini ilə analojidir.

Qeyd 2: Bəzi ölkələrdə "rəngab" və ya "eksteryerdə istifadə olunan taxta rəngabı" termini istənilən şəffaf və ya yarımşəffaf örtük materialının təyini üçün də istifadə olunur. EN 927-1 standartı (daxili) rəngabların bəzi növlərinə şamil edilmir (EN ISO 4618:2006, 2.251 standartına baxın).

3.6

örtük sistemi

substratın üzərinə çəkilməli olan və ya artıq çəkilmiş örtük materiallarının bütün təbəqələrinin birləşməsi

Qeyd 1: Həqiqi sistem çəkilən təbəqələrin sayı ilə xarakterizə edilə bilər.

[MƏNBƏ: EN ISO 4618:2006, 2.53]

3.6.1

ilk təbəqə

hazırlanmıř səthlərdə astar təbəqə kimi istifadə  c n iřl nib hazırlanmıř boya
[MƏNBƏ: EN ISO 4618:2006, 2188, d yiřdirilmıř - Qeyd 1 əlavə edilmiřdir]

Qeyd 1: Bu standartda ilk təbəqələr həmçinin piqmentl nm miř örtük materiallarından ibarət ola bilər.

3.6.2

ilk örtük təbəqəsi

 rt k sisteminin ilk təbəqəsi
[MƏNBƏ: EN ISO 4618:2006, 2.189]

3.6.3

aralıq təbəqə

ilk örtük təbəqəsi və son təbəqə arasındakı istənilən təbəqə
[MƏNBƏ: EN ISO 4618:2006, 2.141]

3.6.4

son təbəqə

 st təbəqə
 rt k sisteminin son təbəqəsi
[MƏNBƏ: EN ISO 4618:2006, 2.108]

3.7

asanlıqla əyilmə qabiliyyəti

quru nazik təbəqənin  kildiyi substratın deformasiyalarını zədələnmələr olmadan təkrarlaya bilmə qabiliyyəti

Qeyd 1: Nazik təbəqənin asanlıqla əyilmə qabiliyyətinin təsvir olunması  c n "elastiklik" termininin istifadəsi düzgün deyil.

[MƏNBƏ: EN ISO 4618:2006, 2.116]

3.8

parlaqlıq

səthin iřıęı güzgü kimi əks etdirmə qabiliyyəti ilə xarakterizə olunan optik x susiy ti

Qeyd 1: Parlaqlıq dərəcəsinin nümunələri yüksək parlaq, parlaq, ipək parlaqlıęı, yarımparlaq, atlas parlaqlıęı, tutqun v   l  tutqun parlaqdır.

[MƏNBƏ: EN ISO 4618:2006, 2.128]

3.9

Örtmə qabiliyyəti

 rt k
qeyri-ř ffalıq
 rt k materialının və ya örtüyün substratın rəngini və ya rəng fərqlərini aradan qaldırmaq qabiliyyəti

[MƏNBƏ: EN ISO 4618:2006, 2.135]

3.10

hopdurucu material

absorbtsiyaedici substratların absorbtsiya qabiliyyətinin aşağı salınması və/və ya onların möhkəmləndirilməsi məqsədilə onların emalı üçün aşağı özlülüklü örtük materialı

Qeyd 1: Hopdurucu materialın tərkibində taxtanın qorunması üçün biosid ola bilər.

[MƏNBƏ: EN ISO 4618:2006, 2.139, dəyişdirilmiş - Qeyd əvəz olunmuşdur]

3.11

çürümə

taxta materialın göbələklər tərəfindən yumşalmaya, tədricən artan möhkəmlik və kütlə itkisinə və çox vaxt teksturanın və rəngin dəyişməsinə gətirib çıxaran parçalanması

3.12

su udma

örtüklü və ya örtüksüz taxta panelin maye və ya buxardan suyu udmaq qabiliyyəti

[MƏNBƏ: EN 927-5:2006, 3.1]

3.13

sukeçirmə

örtük sisteminin suyun maye və ya buxar şəklində buraxılmasını təmin etmək qabiliyyəti

3.14

taxta üçün antiseptik

tərkibində, çəkildiyi taxtanın səthində taxtanı məhv edən və/və ya taxtanı rəngləyən orqanizmlərin inkişafının qarşısını almaq üçün nəzərdə tutulmuş biosid olan məhsul

[MƏNBƏ: EN ISO 4618:2006, 2.250, dəyişdirilmiş - Qeyd əvəz olunmuşdur]

4. Təsnifat

4.1 Ümumi müddəalar

Eksteryerdə istifadə olunan taxta səthlər üçün örtük sistemləri 4.2, 4.3 və 4.4-də göstərilədiyi kimi təsnif edilməlidir.

4.2 Nəzərdə tutulan son istifadə üzrə təsnifat

Nəzərdə tutulan son istifadəyə görə təsnifat Cədvəl 1-də göstərilədiyi kimi taxta konstruksiyaların ölçü stabilliyinə dair irəli sürülən tələb əsasında kateqoriyalara bölünməlidir.

“Qeyri-stabil” kateqoriyasında ölçü stabilliyinə dair tələb irəli sürülə bilməz. Digər iki kateqoriyaya daxil olan örtük sistemində suyun udulması və xaric olması nəticəsində yaranan taxta komponentlərinin ölçü dəyişikliklərinə nəzarət olunmalıdır. Örtük sisteminin yararlılığı xüsusi mühitdə onun mövcud vəziyyətində həqiqi alt qatda əldə edilən təbəqənin baryer xassələri və sukeçirməmə qabiliyyəti ilə bağlıdır. Məsələn: örtük sistemi müəyyən bir binada su keçirməyən möhkəm taxtadan hazırlanmış pəncərələr kimi stabil komponentlər üçün uyğun ola bilər, lakin eyni obyektə şam ağacından hazırlanmış pəncərələrdə (həmçinin "stabil" kateqoriya) rütubətə lazımi dərəcədə nəzarət oluna bilməz.

Cədvəl 1 — Son istifadəyə görə təsnifat

Son istifadə kateqoriyası	Taxtanın yol verilən ölçü dəyişiklikləri	Son istifadə kateqoriyalarının tipik, adi nümunələri
---------------------------	--	--

Qeyri-stabil	Sərbəst dəyişikliklərə yol verilir	Taxtapuş, çəpər, bağ üçün talvarlar, açıq örtüklü havalandırılan yağışdan qoruyucu ekran
Yarım stabil	Bəzi dəyişikliklərə yol verilir	Çıxıntı və oyuqlar ilə bərkidilən taxta örtük, səsi udan baryerlər, taxta karkas
Stabil	Minimal dəyişikliklərə yol verilir	Pəncərə və qapılar, pəncərə qapaqları, bağ mebelləri kimi dülgərlik məmulatları
Qeyd: Bu nümunələr yalnız nümayiş üçün nəzərdə tutulmuşdur. Bəzi taxta konstruksiyalar bu kateqoriyalar ilə üst-üstə düşə bilər.		

4.3 Xarici görünüşə görə təsnifat

4.3.1 Ümumi müddəalar

Xarici görünüşünə görə təsnifat aşağıdakı xassələrə görə aparılmalıdır:

- sıxlıq;
- örtmə qabiliyyəti;
- güzgü parıltısı.

4.3.2 Sıxlıq

Sıxlıq üzrə təsnifat EN ISO 2808:2007 standartının 6A üsulunun aşağıdakı kateqoriyalarına müvafiq olaraq örtük sisteminin quru nazik təbəqəsinin qalınlığının ölçülməsinə əsaslanmalıdır.

- minimal: orta qalınlıq 5 µm-dən az¹;
- aşağı: orta qalınlıq 5 µm-dən 20 µm-ədək;
- orta: orta qalınlıq 20 µm-dən 60 µm-ədək;
- yüksək: orta qalınlıq 60 µm-dən 100 µm-ədək;
- çox yüksək: orta qalınlıq 100 µm-dən çox.

Nazik təbəqənin qalınlığı hamar və həmcins səthədək rəndələnmiş şam ağacında ölçülməlidir.

Qeyd: Qalınlıq mikrometr ilə ifadə edilir və taxtanın səthindəki (üzərindəki) təbəqəyə aid edilir. Sistemlər taxta materiala müəyyən qədər nüfuz edə bilər, lakin bu hissə təyin olunma zamanı nəzərə alınmır (EN 927-3:2012 standartı, 6.3.5-ə baxın).

4.3.3 Örtmə qabiliyyəti

Örtmə qabiliyyətinə görə təsnifat aşağıdakı kateqoriyalarda olmalıdır:

- qeyri-şəffaf: Bütün substratın rəngini və naxışını tamamilə silən, lakin bütün səth profilini gizlədə bilməyən örtük sistemləri.
- yarımşəffaf: Taxta səthini tamamilə örtməyən örtük sistemləri.
- şəffaf: Taxta səthinin aydın görünməsinə imkan verən örtük sistemləri.

4.3.4 Parlaqlıq

Güzgü parlaqlığına görə təsnifat aşağıdakı kateqoriyalar üzrə EN ISO 2813 standartında təsvir olunan üsula əsasən 60° bucaq altında sınaq zamanı güzgü əksinin qiymətlərinə əsaslanmalıdır.

- tutqun: əks olunma əmsalı 10-a qədər;

¹ 5 µm-dən kiçik nazik təbəqə qalınlığının ölçülməsi qeyri-dəqiqdir.

- b) yarım tutqun (atlas): əks olunma əmsalı 10-dan 35-ə qədər;
 c) yarım parlaq: əks olunma əmsalı 35-dən 60-a qədər;
 d) parlaq: əks olunma əmsalı 60-dan 80-ə qədər;
 e) yüksək parlaq: əks olunma əmsalı 80-dən yuxarı.

Qeyd: Təcrübədə əldə edilən parlaqlıq səviyyəsi substratın vəziyyətindən və təbiətindən, sistemin növündən və tətbiq olunma üsulundan asılı olacaqdır. Əlavə məlumat üçün Əlavə A-ya baxın.

4.4 Ətraf mühitin təsirinə məruz qalma şərtlərinə görə təsnifat

İqlim hündürlükdən, günəş şüalanmasından, yağıntılardan, rütubətdən və bir çox başqa amillərdən asılı olaraq bir ərazidən digərinə dəyişir. Bu amillərin əksəriyyətini hazırda miqdarı qiymətləndirmək çətinidir. Buna görə də, bu standartda ətraf mühitin təsirinə məruz qalma şərtləri yalnız üç amillə təsvir edilir. Ətraf mühitin təsirinə məruz qalma şərtlərinə görə təsnifatda üç amil nəzərə alınmalıdır: birincisi qlobal iqlim (makroiqlim) təsiri, digər ikisi mikroiqlim, yəni birbaşa ərazidəki və onun ətrafındakı şərait:

- Makroiqlim: kompassa görə istiqamətlənmə.
- Mikroiqlim: örtülmə dərəcəsi, maililik.

Ətraf mühitin təsirinə məruz qalma şərtləri yuxarıda sadalanan şərtlərdən asılı olaraq aşağıdakı kateqoriyalara ayrılır:

- a) mülayim;
 b) orta;
 c) sərt.

Müxtəlif makro- və mikroiqlim amilləri arasında qarşılıqlı əlaqə mürəkkəbdir və təklif olunan üç amilin ətraf mühitin təsirinə məruz qalmanın üç şəraiti ilə birləşdirilməsi proseduru elmi yanaşma deyil, təcrübi yanaşmadır. Hər bir amil üç fərqli səviyyədə nəzərdən keçirilir və hər səviyyəyə 1, 2 və ya 3 bal verilir. Rəqəm nə qədər böyükdürsə, məruz qalma bir o qədər yüksəkdir. Hər üç amil üçün fərdi bal seçilir və nəhayət, nəticədə əldə edilən üç rəqəm ümumi balda toplanır. Ətraflı məlumat üçün Cədvəl 2-yə baxın.

Cədvəl 2 — Bəzi iqlim amillərinin təsirinə məruz qalma şəraitinin göstəricilərinin təyini

Amil ^a	Bal			Ümumi bal (cəm)	Ətraf mühitin təsirinə nisbi məruz qalma şərti
	1	2	3		
İstiqamətlənmə	Şimal-qərbdən şimal-şərqə (orta)	Şimal-şərqdən cənub-şərqə və qərb-şimal-qərbdən şimal-qərbə (sərt)	Cənub-şərqdən şimal-qərbə (ekstremal)	3	Mülayim
Örtülmə dərəcəsi	Örtülmüş	Qismən örtülmüş	Örtülməmiş	4-dən 6-ya qədər	Orta
Maililik	Şaquli	≈ 45°	Üfüqi	7-dən 9-a qədər	Sərt

^a İzah üçün Əlavə A-ya baxın.

NÜMUNƏ: Çoxmərtəbəli anbarda şimala baxan fasad:

- İstiqamətlənmə: Şimal → 1 bal
- Örtülmə: yoxdur → 3 bal
- Meyl: şaquli → 1 bal

Ümumi bal $1+3+1 = 5$ təşkil edir, "Orta" məruz qalma şəraitinə uyğundur.

Qeyd: Konstruksiyalara adətən birdən çox amil səviyyəsi daxil olur, məsələn, aşağı reykalari təqribən 45° maili olan, çərçivəsinin və korpusunun şaquli olduğu taxta pəncərə. İlk öncə alt reykalari köhnəlir və beləliklə, texniki təmir vaxtı müəyyən olunur.

5. İstehsalçının məhsul haqqında məlumatı

İstehsalçı bu Avropa Standartında göstərilən təsnifat sistemindən istifadə etməklə məhsul haqqında məlumat təqdim etməlidir.

Qeyd: Bu məlumatın necə təqdim oluna biləcəyinə dair nümunə Əlavə B və Əlavə C-də göstərilmişdir. Bu cədvəldə verilmiş məhsulun xarici görünüşü və nəzərdə tutulan tətbiqi haqqında yalnız ən əsas məlumatlar ümumiləşdirilmişdir. Adətən əlavə məlumat istehsalçının təqdim etdiyi məhsulun texniki pasportundan əldə edilə bilər.

Əlavə A (məlumat üçün) Seçim meyarları üzrə təlimat

A.1 Ümumi müddəalar

Bu əlavədə örtüklərin tipik xüsusiyyətləri və onlara təsir edən amillərlə bağlı bəzi keyfiyyət müşahidələri aparılır. İlkən seçimə köməklik etmək məqsədilə son istifadəyə (A.2-yə bax), xaric görünüşə (A.3-ə bax) və ətraf mühitin təsirlərinə məruz qalma şərtlərinə (A.4-ə bax) diqqət yetirilir. Qeyd edilir ki, örtük sisteminin xüsusiyyətlərini təsnifat sistemi əsasında təxmin etmək mümkün deyil və buna görə də təsnifatın EN 927 standartının digər hissələrində ətraflı təsvir ediləcək müvafiq sınaq üsulları ilə birlikdə istifadə edilməsi vacibdir. Yalnız istismar sınaqları seçim üçün yekun əsası təmin edir.

A.2 Son istifadə

İstənilən taxta örtüyün mühüm funksiyası suyun daxil olmasına və bunun nəticəsi olaraq ölçü dəyişikliyinə nəzarət olunmasıdır. Fərqli son istifadə kateqoriyalarının fərqli tələbləri vardır. Çəpərləmə və bəzi üzlük növləri üçün ölçülərə nəzarət dülgər məmulatları ilə müqayisədə daha az əhəmiyyət kəsb edir və daha yüksək nüfuzetmə qabiliyyəti faydalı ola bilər. Suyun birbaşa yağışdan udulmasına qarşı qorunma hələ də arzuolunandır.

Bu fikirlər Cədvəl 1-də örtük sisteminin seçimini müəyyən etməli olan üç geniş son istifadə kateqoriyasında öz əksini tapmışdır: qeyri-stabil, yarımsabit və stabil. Müəyyən son istifadə halı üçün örtük sisteminin yararlılığı müvafiq istismar sınaqları, məsələn, EN 927-3 və EN 927-5 standartında göstərilən sınaqlar ilə təsdiq edilməlidir.

A.3 Xarici görünüş

A.3.1 Ümumi müddəalar

Xarici görünüş sıxlıq, örtmə qabiliyyəti və parlaqlıq səviyyəsi baxımından təsvir edilir (4.3-ə bax). Bu təsnifat hazırda mövcud örtüklərin təsvirini təqdim edir və yeni kateqoriyaları təsvir etməyə imkan verir. Aşağıdakı siyahı bəzi tipik örtük sistemlərinin necə təsnif oluna biləcəyini göstərir. Terminlər dəqiq təriflər deyil, təsvirlərdir.

Alkid parıltılı boya sistemi:	yüksək sıxlıq	qeyri-şəffaf	yüksək parlaq
Lateks parıltı sistemi:	orta sıxlıq	qeyri-şəffaf	parlaq
Alkid lak (3 təbəqə):	yüksək sıxlıq	şəffaf	yüksək parlaq
Dülgər məmulatları üçün rəngab:	orta sıxlıq	yarımşəffaf	yarımparlaq
Hasar səthinin emalı:	minimal sıxlıq	yarımşəffaf	tutqun

A.3.2 Örtmə qabiliyyəti

4.3.3-də qeyd edildiyi kimi, örtmə qabiliyyəti qeyri-şəffafdan yarımsəffafa və şəffafa qədər dəyişir. Beləliklə, potensial zərərli günəş şüalarını udmaq və ya əks etdirmək qabiliyyətinə birbaşa təsir mövcuddur. Bir qayda olaraq, şəffaf örtüklər üçün texniki xidmət intervalları qeyri-şəffaf sistemlərdən daha qısadır və yalnız istismar sınaqları əksini nümayiş etdirmədiyi halda bu, qəbul edilməlidir.

Örtmə qabiliyyətinin uzun ömürlüluyə təsiri əlavə olaraq örtük sisteminin rəngindən asılı olacaqdır. Tünd rənglər açıq rənglərə nisbətən günəş şüalarını daha çox udur. Məsələn, qara və ya tünd rəngli örtük sisteminin birbaşa günəş şüalarının təsiri altında səthinin temperaturu 80°C-ə, buna ekvivalent ağ örtük sisteminin səthinin temperaturu isə yalnız 40°C-ə çata bilər. Təsirə məruz qalan amillərə taxtanın parçalanması, qatranın axması, örtük sisteminin

parçalanması sürəti, nəmin miqdarı və göbələyin artımı daxildir, buna baxmayaraq faktiki göstəricilər sistemdən asılı olacaqdır.

Qeyd: Qeyri-şəffaflyq və rəng əlaqəlidir və məhsul çeşidi daxilində qeyri-şəffaflyqda praktiki fərqlər ola bilər. Məsələn, bir sıra yarımsəffaf ağac rəngablarının tərkibində faktiki olaraq qeyri-şəffaf olan tünd çalarlar ola bilər.

A.3.3 Sıxlıq

Sıxlıq verilən quru örtük sisteminin qalınlığı ilə korrelyasiya olunur və buna görə də birbaşa baryer xassələri ilə əlaqəlidir. Verilmiş tərkib üçün sukeçirməyə sıxlıq ilə nəzarət olunacaq və aşağı sıxlıqlı sistemlər daha yüksək ötürmə sürətinə malik olacaqdır.

Minimal sıxlıqlı örtüklər, xüsusən taxta səth kələ-kötür olduqda, taxta səthə tamamilə nüfuz edəcəkdir.

A.3.4 Parlaqlıq

Parlaqlığın uzun ömürlülyə birbaşa təsiri azdır. Parlaq səthlər tutqun səthlərə nisbətən daha az kir tuta bilər və onları bir qayda olaraq, təmizləmək daha asandır. Örtüyün parlaqlığı adətən zaman keçdikcə azalır. Təcrübədə yüksək parlaq kimi terminlər örtük materialının taxta səth tərəfindən absorpsiyasının xarici görünüşü dəyişdirdiyi minimal və ya aşağı sıxlıqlı örtük sistemlərinə tətbiq edilmir.

A.4 Ətraf mühitin təsirinə məruz qalma şərtləri

A.4.1 Ümumi qeydlər

Örtük sisteminin seçimi zamanı iqlim və konstruktiv amillərin nəzərə alınması vacibdir.

Rahatlıq üçün, ətraf mühitin təsirinə məruz qalma şərtləri iqlim amillərini və konstruktiv amilləri birləşdirən və mühüm praktiki əhəmiyyətə malik olan mülayim, orta və sərt olmaqla üç sinifə bölünür. Örtük sistemləri yumşaq şəraitdə daha uzun müddət xidmət edəcək və daha az texniki qulluq tələb olunacaqdır. Ətraf mühitin təsirinə daha çox məruz qalan hallarda texniki qulluq arasında daha qısa müddət buraxılmalıdır və buna görə də daha uzunömürlü örtük sistemlərinə üstünlük verilə bilər. Xarici səthin hava şəraitinin təsirlərinə qarşı dayanıqlılığının istənilən sübutunun məhsulun istifadə olunacağı iqlim şəraitinə oxşar iqlim şəraitində əldə edilməsi arzu olunandır.

A.4.2 İqlim amilləri

Məruz qalma istiqaməti: Günəş radiasiyası, rütubət, temperatur və yağıntı səviyyələri əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənir və taxta örtük sisteminin xüsusiyyətlərinə böyük təsir göstərir. Bu amillərin təsiri əsasən məruz qalma istiqamətində özünü göstərir. Lakin məruz qalmanın izləri Avropanın müxtəlif coğrafi nöqtələri arasında istismar keyfiyyətində yalnız cüzi fərqlərin olduğunu göstərir.

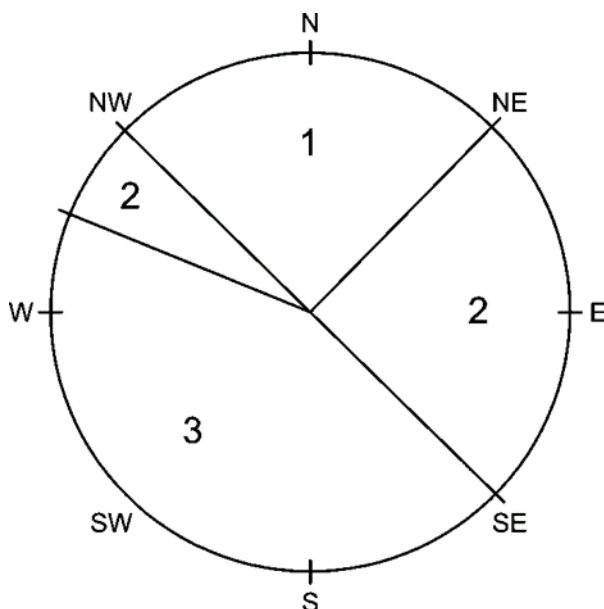
Avropada qərb və cənub istiqamətdə məruz qalmalar adətən digər istiqamətlərə nəzərən nazik təbəqənin daha ciddi parçalanmasına gətirib çıxarır; kif və yosunların artması riskləri ümumiyyətlə şimala baxan divarlarda daha yüksək olur.

İqlimin mülayim təsiri: adətən şimala baxan divarlarda (ŞQ – ŞŞ).

İqlimin sərt təsiri: adətən şərqlə baxan divarlarda (ŞQ – CQ; ŞŞŞ – ŞŞ).

İqlimin ekstremal təsiri: adətən cənub, cənub-qərb və qərbə baxan divarlarda (CŞ – QŞQ).

İşare

- 1 mülayim
- 2 sərt
- 3 ekstremal

Şəkil A.1 — Məruz qalma istiqaməti

A.4.3 Konstruktiv amillər

Təcrübədə ətraf mühitin təsirinə məruz qalma şərtləri yalnız iqlimdən deyil, həm də konstruksiya tərəfindən təmin olunan qorunma dərəcəsindən asılı olacaqdır.

a) Taxta konstruksiya, örtülmüş

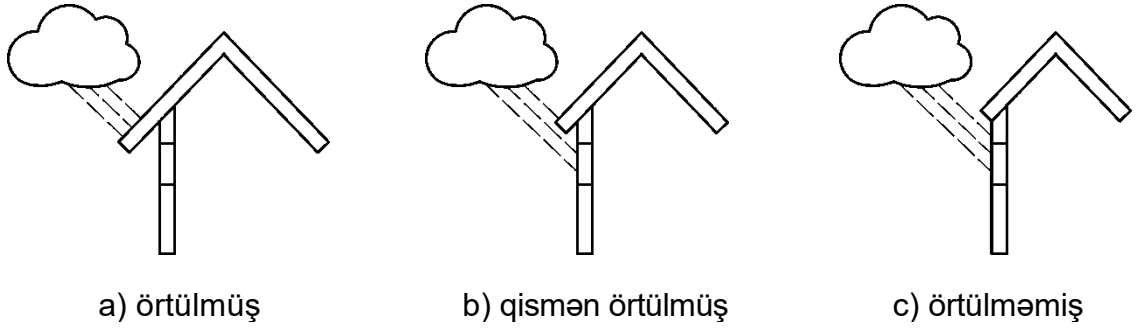
Taxta konstruksiya yağıntıdan, küləkdən və birbaşa günəş şüalarından kifayət qədər sayda karnizlər vasitəsilə yaxşı qorunur. Bu, dərin karnizlər altında yerləşən və ya divarlara dərin batırılmış və ya eyvanlarla qorunan pəncərə və qapılara aid edilir.

b) Taxta konstruksiya, qismən örtülmüş

Kiçik karnizlər vasitəsilə yağıntıdan, küləkdən və birbaşa günəş şüalarından yalnız qismən qorunan taxta konstruksiyaya iqlim təsir göstərir. Bu, adi karnizlər altında yerləşən və ya divarlara batırılmış pəncərə və qapılara aid edilir. Digər nümunə kiçik karnizləri olan daha kiçik binalarda (maksimum üç mərtəbə) taxtadan hazırlanmış konstruksiyadır.

c) Taxta konstruksiya, örtülməmiş

Yağıntılı, küləkli və birbaşa günəş şüalı iqlim şəraiti taxta konstruksiyaya maneəsiz təsir göstərir. Bu, açıq yerlərdə kiçik karnizli daha kiçik binaların (maksimum üç mərtəbə) və ya üç mərtəbədən yüksək olan binaların taxta konstruksiyalarına, xüsusən də fasadlara uyğunlaşdırılmış pəncərə və qapılara aid edilir. O, həmçinin hər hansı bir karnizi olmayan taxta konstruksiyaya aid edilir.

Şəkil A.2 — Örtülmə dərəcəsi

Qeyd: Atmosferin təsirinə məruz qalan səthin maililiyi vacibdir. Məruz qalma bucağının şaqulidən üfüqiyə doğru kiçilməsi həm qorunan, həm də qorunmayan hissələr üçün atmosferin təsirinin intensivliyini xeyli artırır.

A.5 Substratın vəziyyəti

Taxta növləri örtük materiallarına qarşı həssaslığına və istismar zamanı istismar xüsusiyyətlərinə təsirinə görə əhəmiyyətli dərəcədə bir-birindən fərqlənir. İynəyarpaqlıların əksəriyyətinə örtük materialları asanlıqla çəkilir, lakin bəzən ağacın qatranlılıq dərəcəsi qeyri-adi olduğu təqdirdə problemlər yarana bilər. Ümumiyyətlə, suyun udulmasına və ölçü dəyişmələrinə qarşı davamlılıq örtük sisteminin istismar keyfiyyəti üçün əlverişli olan taxta xüsusiyyətləridir; nəm şəraitdə saxlanmanın səbəb olduğu taxtanın həddindən artıq məsaməliliyi örtük sistemlərinin xarici görünüşünə və istismar keyfiyyətinə mənfi təsir göstərir. Bəzi yarpaqlı ağac növləri yaxşı boya tutma xassələri nümayiş etdirir, baxmayaraq ki, onlar əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər. Yarpaqlı ağacların bəziləri, məsələn, palıd, iroko və tik ağacları xüsusi diqqət tələb edir.

Örtük sisteminin istismar keyfiyyətinə taxtanın səthinin hazırlanması təsir göstərir; uzunömürlülük ümumiyyətlə mişarlanmış səthlərdə rəndələnmiş səthlərə nisbətən daha yüksəkdir.

Təcrübədə aşağıdakılar daxil olmaqla substratın geniş spektrli təsirlərinə rast gəlmək mümkündür:

- taxtanın növləri;
- yeni örtülməmiş taxta;
- uzun müddət məruz qalma nəticəsində xarab olan taxta;
- qoruyucu vasirələrlə emal olunmuş taxta;
- zavod şəraitində ilk təbəqəsi çəkilmiş taxta;
- təmirə ehtiyacı olan aşınmış örtük.

Spesifik xüsusiyyətlərinin müəyyən edilməsi məqsədləri üçün substratın vəziyyəti haqqında məlumat təqdim olunmalıdır. Texniki qulluqdan əvvəl lay-lay ayrılan və ya pis yapışan örtüklərin və xarab olan taxtanın təmizlənməsi və texniki qulluq örtüklərinin əvvəl tətbiq olunan materiallara uyğun olması vacibdir.

Əlavə B
(məlumat üçün)
İstehsalçının məhsul haqqında məlumat nümunəsi

Ticarət adı ^a:			
Məhsulun təsviri ^a:			
Nəzərdə tutulan istifadə ^a:			
Örtük materialının xarici görünüşü ^b	Örtmə qabiliyyəti		
	Rəng (aralıq)		
	Parlaqlıq		
	Sıxlıq	əlavə məlumat	
	Örtük	m ² /l	
Suudma, q/m² ^c			
Sıxlıq ^{c d}			
Örtük sisteminə dair tövsiyə ^c			
məhsulun adı		yayıma sürəti	
1-ci təbəqə:			
2-ci təbəqə:			
3-cü təbəqə:			
4-cü təbəqə:			
Son istifadə və ətraf mühitin təsirinə məruz qalma şərtləri ^c			
Məruz qalma	Qeyri-stabil	Yarım stabil	Stabil
Mülayim			
Orta			
Sərt			
Substrata dair tövsiyə		İstehsalçı burada substratla bağlı istənilən xüsusi tövsiyələri, məsələn, örtük sisteminin öncədən rənglənmiş və ya zədələnmiş taxtaya, o cümlədən taxta əsaslı panel məhsullara tətbiq edilə bilməsini göstərməlidir.	
İstehsalçının rəyinə görə əlavə məlumat		məsələn, gözlənilən texniki xidmət intervallarının təsviri	
<p>^a İstehsalçının rəyinə görə təsvir.</p> <p>^b Xarici görünüşə görə təsnifat bu halda örtük materialına aid edilir.</p> <p>^c EN 927-3 və EN 927-5 standartına müvafiq olaraq sınağın həyata keçirilməsi üçün istifadə edilmiş müvafiq etalon örtük sistemini təsvir edin. İşarədən istifadə edin: “+” məhsul və ya sistem tövsiyə edilir / “0” məhsul və ya sistem tövsiyə edilmir.</p> <p>^d Örtük sisteminin sıxlığı (4.3.1-ə baxın).</p>			

Əlavə C
(məlumat üçün)
İstehsalçının məhsul haqqında doldurulmuş məlumat nümunəsi

SUPERDURABLE Lb			
Məhsulun təsviri: <i>SUPERDURABLE Lb</i> eksteryerdə istifadə olunan taxta üçün yarımparlaq minalı boya örtüyü materialıdır. <i>SUPERDURABLE Lb</i> alkid qatranları əsasında həlledici əsaslı örtük materialıdır.			
Örtük materialının xarici görünüşü	Örtmə qabiliyyəti	Yarımqəffaf	
	Rəng (aralıq)	Şam, açıq palıd, tünd palıd	
	Parlaqlıq	Yarımparlaq (35 GU-60 GU)	
	Sıxlıq	Aşağı sıxlıq; 60 ml/m ² -də < 20 µm	
	Örtük	16 m ² /l-dən 17 m ² /l-ə qədər, çəkilmə üsulundan, taxtanın növündən, nəmlikdən, taxta kəsimindən və digər örtüklərin mövcud olub-olmamasından asılı olaraq dəyişir	
Sıxlıq		orta	
Suudma, q/m²: 120-130			
Örtük sistemə dair tövsiyə			
məhsulun adı		yayıma sürəti	
1-ci təbəqə: <i>XY Mavi çürüyə qarşı qorunma üçün ilk təbəqə</i>		60 ml/m ²	
2-ci təbəqə: <i>SUPERDURABLE Lb</i>		60 ml/m ²	
3-cü təbəqə: <i>SUPERDURABLE Lb</i>		60 ml/m ²	
4-cü təbəqə: <i>SUPERDURABLE Lb</i>		50 ml/m ²	
Son istifadə və ətraf mühitin təsirinə məruz qalma şərtləri			
Məruz qalma	Qeyri-stabil	Yarım stabil	Stabil
Mülayim	+	+	
Orta	+	+	
Sərt	+		
Substrata dair tövsiyələr	Taxta səthlər cilalanmış, təmiz və quru, toz, kir, mum və yağdan təmizlənmiş olmalıdır. Müvafiq funqisid/alqisiddən istifadə olunmaqla kifin və yosunların artımının qarşısı alınmalıdır. Taxtanın nəmliyi 18% -dən çox olmamalıdır. Ağacın səthindəki hər hansı sərt kristallaşmış qatran ərsin vasitəsilə çıxarılmalıdır. Qalan qatran qalıqları denaturasiya olunmuş spirt ilə çıxarıla bilər. Heç də həmişə tamamilə təsirli olmayan "astarlama agentlərindən" istifadə etməyi tövsiyə etmirik. Bundan əlavə, çox vaxt düyünlərin olması diqqəti cəlb edir və növbəti örtüklərin adgeziyası pisləşə bilər.		

İstehsalçının rəyinə görə əlavə məlumat	<p>İynəyarpaqlı və yarpaqlı ağac növlərinin, məsələn, uzunömürlülük sinfi 4 və ya 5 olan ağacların (EN 351-1:2007-yə uyğun olaraq) səthinə qoruyucu vasitənin çəkilməsi zəruri hesab olunduğu təqdirdə, köndələn kəsiklərə diqqət etməklə və qatlar arasında 24 saat, növbəti örtük çəkilməzdən əvvəl isə 24-72 saat qurumağa buraxmaqla hopana qədər XYZA Taxta Qoruyucu vasitənin iki qatını çəkin. Qoruyucu vasitədən sonra XY məhsulunun ilk təbəqəsini tətbiq edin. XY məhsulu tətbiq edilməzdən əvvəl qoruyucu vasitələr ilə emal olunmuş səth tam qurumalıdır. XY məhsulu ilə emal olunmuş taxta SUPERDURABLE tətbiq etməzdən əvvəl 12-24 saat qurumağa buraxılmalıdır. Örtük sisteminin uzunömürlülüüyü köndələn kəsik üçün kipləndiricilərin istifadəsi ilə yaxşılaşdırıla bilər. Təbii qocalma prosesləri ilə əlaqədar olaraq, xarici ərazilərdə müntəzəm təmir işləri aparmaq tövsiyə olunur. Gözlənilən texniki xidmət intervalları 2 il ilə 4 il arasındadır.</p>
--	--

Biblioqrafiya

- [1] EN 351-1:2007, Taxta və taxta məmulatlarının uzunömürlülüyü — Qoruyucu vasitə ilə emal olunmuş xalis taxta — Hissə 1: Qoruyucu vasitələrin nüfuz etməsi və saxlanılmasının təsnifatı
- [2] EN 927-3:2012, Boyalar və laklar. Eksteryerdə istifadə olunan taxta üçün örtük materialları və örtük sistemləri — Hissə3: Təbii aşınma testi
- [3] EN 927-5:2006, Boyalar və laklar. Eksteryerdə istifadə olunan taxta üçün örtük materialları və örtük sistemləri — Hissə 5: Maye-su keçirmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi
- [4] EN ISO 4618:2006, Boyalar və laklar — Terminlər və anlayışlar (ISO 4618:2006)

ICS: 87.040; 71.100.50

Əsas sözlər: boya, lak, örtük materialları, yapışma, sıxlıq, sukeçirmə

ƏLƏYİ
LAK

Rəsmi nəşr
“Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu”
Publik hüquqi şəxs

**AZS XXX Boyalar və laklar. Eksteryerdə istifadə
olunan taxta üçün örtük materialları və örtük sistemləri.
Hissə 1: Təsnifat və seçim**